

Souhrn hlavních poznatků

Demografický vývoj

Počet obyvatel v kraji již druhým rokem klesá díky zápornému migračnímu saldu, výrazně poklesl počet osob přistěhovalých z ciziny.

Druhým rokem rovněž klesal počet živě narozených dětí, neustále se zvyšuje podíl dětí narozených mimo manželství. V roce 2010 se mírně zvýšil počet uzavřených sňatků, naopak vzrostl počet rozvodů.

Pokračuje proces stárnutí populace. V roce 2007 poprvé na Vysočině převýšil počet osob nejstarší věkové kategorie (nad 65 let) dětskou populaci ve věku 0 – 14 let.

Zvyšuje se naděje dožití (střední délka života), průměrný věk, ale i průměrný věk žen při narození dítěte i průměrný věk ženicha a nevěsty při uzavření sňatku.

Sociální vývoj

V posledních dvou letech klesal počet zaměstnaných osob, naopak rostl počet osob nezaměstnaných. Na Vysočině od roku 2005, v období ekonomické konjunktury, postupně klesala míra nezaměstnanosti. Zlom nastal na podzim roku 2008, kdy míra nezaměstnanosti začala prudce stoupat a počala postihovat i kvalifikovanější pracovní sílu. Koncem roku 2008 byla míra nezaměstnanosti na Vysočině poprvé vyšší než republikový průměr, v prvních měsících roku 2010 dokonce překročila hranici 11 %. Zároveň se snížil počet zaměstnaných cizinců.

S vývojem míry nezaměstnanosti úzce souvisí i nabídka volných pracovních pozic, jestliže na konci roku 2008 bylo k dispozici více jak 2 400 volných pracovních míst, tak koncem roku 2009 poklesla nabídka na necelých 800 míst a v průběhu roku 2010 se jen nepatrně zvýšila. Narůstá počet dlouhodobě nezaměstnaných, na Vysočině je tento jev výrazným problémem okresu Třebíč.

Významně vzrostl počet osob pobírajících předčasný starobní důchod, z celkového počtu příjemců starobního důchodu je to v Kraji Vysočina téměř třetina osob.

V posledních letech díky zvýšené porodnosti narůstal počet dětí v mateřských školkách. Zvyšuje se počet studentů vysokých škol bydlicích na území kraje a díky existenci dvou vysokých škol i počet studentů s místem výuky v kraji.

Ekonomický vývoj

Z makroekonomického pohledu HDP v kraji rostlo až do roku 2007, poté došlo k poklesu včetně snížení podílu kraje na celkovém HDP České republiky. Očekávané údaje roku 2010 budou ovlivněny vývojem jednotlivých oblastí národního hospodářství. Vývoz z kraje sice meziročně vzrostl, ale dosáhl úrovně pouze roku 2006. Obdobně můžeme komentovat i výsledky velkých průmyslových podniků, kdy tržby meziročně vzrostly, ale nedosáhly ani úrovně roku 2006.

Propad v roce 2009 zaznamenala zemědělská produkce, a to jak rostlinná tak i živočišná. Rok 2010 byl na Vysočině ve znamení nižší sklizně zemědělských plodin, která z důvodu nepříznivého počasí byla ovlivněna nízkými hektarovými výnosy. V živočišné výrobě Vysočina nezaznamenala

snížení počtu chovaného skotu jako v některých jiných krajích, na druhé straně byla poznamenána výrazným snížením počtu chovaných prasat.

Stavebnictví vykázalo meziroční propad stavební výroby, klesl počet vydaných stavebních povolení i ohlášení. Počet zahájených bytů se meziročně snížil, naopak dokončených bytů bylo o čtvrtinu více.

V posledních třech letech Vysočina zaznamenává pokles v počtu hostů hromadných ubytovacích zařízení a zároveň se i snižuje průměrná doba pobytu.

Životní prostředí

V kraji dlouhodobě ubývá zemědělská půda, nepatrně narostla plocha lesních pozemků. Neustále se zvyšuje podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy, a to zejména na okrese Žďár nad Sázavou.

Klesá spotřeba vody na osobu a den a zároveň se zvyšuje sazba za vodné a stočné. Roste podíl obyvatelstva připojeného na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod, což přináší i narůstající podíl čistěných odpadních vod.

Přestože se výdaje na ochranu životního prostředí meziročně snížily, tak pravděpodobně vlivem snížené hospodářské produkce pozvolna klesají emise hlavních znečišťujících látek v ovzduší.

Vývoj průmyslové i stavební výroby v roce 2009 způsobil, že meziročně poklesla produkce podnikového odpadu, na druhé straně však vzrostla produkce komunálního odpadu. Pozitivně můžeme hodnotit narůstající podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu.